

21.11.2002

Επιτροπή Νομικών: Περί Αποδείξεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2002

Αναφορικά με προτεινόμενες τροπολογίες ΑΚΕΛ - ΔΗΚΟ:

- **Άρθρο 23:** Η τροποποίηση του Άρθρου 23 δεν μπορεί να μας δώσει μια καθαρή, σαφή και ορθολογική λύση. Δεν μπορεί να γίνεται λίγο αποδεκτή η εξ ακοής μαρτυρία.
Π.χ. αν κάποιος πεί ότι ένα αεροπλάνο χτύπησε τους πύργους στην Νέα Υόρκη στις 11.9.2001, αυτό είναι πρώτη δήλωση; Πρέπει να φέρεις απόδειξη από κάποιον που είδε το αεροπλάνο να χτυπά πάνω στους πύργους.
Π.χ. αν ένας τραπεζικός υπάλληλος εκδώσει μια απόδειξη που λέει ότι ο Χ έχει μόνο Λ.Κ.100 στον λογαριασμό του, αυτό τί είναι; Δεν χρειάζεται να φέρεις κάποιον να αποδείξει ότι πράγματι αυτό συμβαίνει;
- Αναφορικά με το θέμα της βαρύτητας της απόδειξης, αυτό μπορεί να εξεταστεί στο Άρθρο 27(2), όπου η βαρύτητα μειώνεται αναλόγως του βαθμού. Και εκεί δεν γίνεται αναφορά σε βαθμό άλλα σε αξιολόγηση της βαρύτητας της εξ ακοής μαρτυρίας.
- **Άρθρο 24 και 25:** Οι προτάσεις αυτές περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου. Το νομοσχέδιο είναι για την κατάργηση της εξ ακοής μαρτυρίας. Αν αφήσουμε ένα μέρος πίσω π.χ. την εφαρμογή του και στις ποινικές υποθέσεις, καταργούμε το περισσότερο μέρος και το νομοσχέδιο παραμένει αχρείαστο.
Γιατί φοβίζει η εφαρμογή του στις ποινικές; κανένας δεν έχει δώσει ένα βάσιμο επιχείρημα. Στην Αγγλία το έχουν καταργήσει στις πολιτικές γιατί έφυγαν οι ένορκοι. Τι γίνεται στην Αγγλία αναφορικά με τις ποινικές; Π.χ. αν προσβάλεις τη θεληματικότητα μιας κατάθεσης σε ποινική υπόθεση ο Δικαστής ζητά από τους ενόρκους να βγουν έξω από την αίθουσα, και γίνεται δίκη εντός δίκης. Αν το δεχτεί καλεί τους ενόρκους να μπουν μέσα και τους διαβάσει την κατάθεση. Αν δεν την δεχτεί η κατάθεση δεν θα γίνει γνωστή στους ενόρκους.
Στην Κύπρο ο Δικαστής δεν θα ακούσει την μαρτυρία πρώτα και ύστερα να αποφασίσει αν την δέχεται ή όχι και να την αποκλείσει ανάλογα; Με της υφιστάμενη νομοθεσία μας, στην υπόθεση του **Ρόπα** το Δικαστήριο καταδίκασε τον κατηγορούμενο γιατί **ένας μάρτυρας**, είπε ότι είδε τον φόνο. Δεν έχουμε πρόβλημα στο να ανεχόμαστε αυτό;
Άλλος είναι ο τρόπος με τον οποίο θα αποδείξεις τις θέσεις σου και άλλο πράγμα η δικονομία.
- Στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όπου υπάρχει εξ ακοής μαρτυρία και δεν μπορεί μια πλευρά να προβεί σε αντεξέταση, η μαρτυρία δεν φαίνεται αποδεκτή γιατί είναι αντίθετο με την δίκαιη δίκη (fair trial).

- Το βάρος απόδειξης σε ποινικές υποθέσεις, δηλαδή το πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας, δεν αλλάζει με την κατάργηση της εξ ακοής μαρτυρίας.
- Με μια **οριακή διαφορά** 7-6 η πλειοψηφία των Δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν δέχεται τις αλλαγές.
- **Υπόθεση Λιασιόδη:** Αν πούμε ότι είναι αντισυνταγματικό να δεχτούμε μαρτυρία όπως αυτή στην υπόθεση **Λιασιόδη** τότε γιατί να μην πούμε ότι το ίδιο είναι αντισυνταγματικό και στις ποινικές υποθέσεις; αν το δεχτούμε αυτό τότε όλες οι εξαιρέσεις του κανόνα της εξ ακοής μαρτυρίας είναι αντισυνταγματικές. Π.χ. Dying declaration (μεταθανάτια δήλωση). Αφού πέθανε, πώς θα τον αντεξετάσεις; Αν είναι έτσι να καταργήσουμε όλες τις εξαιρέσεις. Η αθώωση ήταν δίκαιη. Κακώς το Πρωτόδικο Δικαστήριο δέχτηκε και αξιολόγησε μαρτυρία η οποία δεν μπορούσε να αντεξεταστεί, γιατί αυτό παραβίαζε την αρχή της δίκαιης δίκης (Fair trial). Θα έπρεπε να πεί το Εφετείο ότι δεν έγινε δίκαιη δίκη και όχι ότι ήταν αντισυνταγματικό. Άλλο να κρίνεις ότι αντίκειται στην Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όσον αφορά την πρόνοια της δίκαιης δίκης και άλλο να λες ότι είναι αντισυνταγματικό.
Δεν μπορούν οι Δικαστές να βγαίνουν δημόσια και να λένε απόψεις και ύστερα τις απόψεις αυτές να τις κάνουν νομολογία και να δεσμεύουν.
Το Άρθρο 4(2) εφαρμόζεται σε όλες τις υποθέσεις είτε πολιτικές είτε ποινικές.
- **Ερώτηση Αριστοφάνη Γεωργίου:** Σε πολιτικές υποθέσεις η ισότητα των όπλων είναι η ίδια για τους δυο ιδιώτες διαδίκους. Στις ποινικές υποθέσεις υπάρχει διαφοροποίηση. Π.χ. η εξ ακοής μαρτυρία θα βοηθά την Κατηγορούσα Αρχή να αποδείξει το αδίκημα ενώ για την Υπεράσπιση αυτό δεν ισχύ. Η Υπεράσπιση δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τον κανόνα αυτό για να βοηθήσει την υπόθεση της. Άρα μπορεί να κριθεί συνταγματικό για τις πολιτικές και αντισυνταγματικό για τις ποινικές.
Απάντηση Π.Κληρίδη: Ότι εξ ακοής μαρτυρία μπορεί να παρουσιάσει η μια πλευρά μπορεί και η άλλη. Η ισότητα των όπλων δεν μπορεί να υπάρχει στις ποινικές υποθέσεις όπου **όλο** το βάρος απόδειξης το έχει η Κατηγορούσα Αρχή.